LLUÍS BRUSI "PSALMODIA DE PRIMER TONO"

MODEST MORENO I MORERA

Els Versos que avui es presenten es troben a l'Arxiu-Museu Parroquial de Ripoll[1], en una secció, desventuradament sense signatura, on hi ha molta música, avui encara per classificar i catalogar.

De moment no es pot dir res sobre Mn. Lluís Brusi, car no s'ha trobat cap dada biogràfica, com tampoc no s'ha trobat ressenyat enlloc.

Pel tipus de música no puc més que situar-lo molt a finals del S. XVIII o començaments del XIX. Els quaderns de Brusi contenen tots ells Versos per a la Salmòdia, i aquests són d'estils ben variats; alguns porten indicats registres, d'altres indiquen *Partido*, i d'altres estan escrits a tres pautes amb sengles claus.

Els Versos que publiquem pertanyen al primer quadern, i són els de primer to. Tots els Versos d'aquest quadern primer estan presentats amb dues pautes, de lectura fàcil i senzills en la textura. Melodia clara amb acompanyament harmònic.

Els Versos –no pas únicament els de Brusi– són peces que en el seu moment estaven destinades a ser intercal·lades amb la Salmòdia Coral, formaven part del Cor, silenciaven alguns versets dels Salms els quals eren sonats per l'organista. Inspirats en el *cantus firmus* gregorià, però no sempre el porten. Acostumen a ser breus.

Sens dubte que els Versos de Brusi no són pas l'exponent d'allò que podríem anomenar modèlic, quant a desenvolupament melòdic i harmònic. Gens contrapuntístic. Tal volta s'hagin d'interpretar com a exercicis? de segur, però, que aquests serien executats a l'Ofici Diví.

Són variats en la seva línia melòdica que en alguns d'ells és lírica, entendridora, i en d'altres és festiva. Sempre hi ha un factor comú: *decadència*. Aquesta decadència flagant s'ha d'entendre com la caiguda de les formes organístiques més pures de la Península, fins i tot dels Versos escrits durant els segles XVII i XVIII, sobretot si tenim en compte els versos de Cabanilles, Bruna o els del P. Miquel Lòpez, monjo de Montserrat. Aquests de Brusi s'acosten més al clavecí i al piano-forte que a l'orgue, però són Versos, i no podem pas oblidar que aquests eren destinats a complir una finalitat amb una funcionalitat ben específica, ben definida, ben pròpia.

Tot i la senzillesa que presenten caldrà fer-ne una lectura aprofundida per no caure en l'error d'una simplicitat simplista. S'hi amaguen matisos ben bonics darrera d'unes línies melòdiques aparentment frívoles. No serà pas ben fàcil –a primer cop d'ull– trobar-hi tot un reguitzell de sensibilitats, fins en els cromatismes, que podrien passar desapercebudes si ens aturem en la seva *senzillesa*.

Seria pel Centre d'Estudis Comarcals del Ripollès un goig saber que aquestes petites obres contribuïssin al repertoni organístic del principat, i que poden ser d'utilitat per a tots aquells organistes que, tot i que avui el Vers ha perdut la seva identitat en la litúrgia, poden interpretar-los en els seus concerts.

Agraïm les col·laboracions dels senyors Joan Amils, Joan Cortina i Hipòlit Miró, pels treballs realitzats en la impressió d'aquests Versos de Brusi que avui es presenten per primera vegada.

NOTES ALS VERSOS DE LLUÍS BRUSI, a partir de l'original (MS.)

VERS 1.

Les notes de la mà esquerra són presentades en la forma de reiteració successiva en valors idèntics, així com la repetició de fragments de compassos, llevat dels compassos 7 i 11. A partir del compàs 12 fins al final del Vers les notes de la mà esquerra són escrites.

El compàs 9, i la primera part del 10 estan presentats en el MS. amb signes de repetició d'acord amb el compàs anterior.

Ha semblat oportú fer un canvi de les notes de l'acord invertint-lo.

El SI^b de l'acord (MI-SOL-SI^b) del compàs 10 sembla que ha de ser un SI natural.

Els compassos 9 a 14 presenten tots els SI bemolls, i s'han interpretat com a SI naturals.

VERS 2.

Des de l'inici del Vers i fins el compàs 6 hi ha pauses de blanca a la mà esquerra. En el primer compàs hi figura *VS* que en aquest cas s'ha traduït per unissò. Tot i que la mà esquerra comença més endavant en el MS.

Compàs 24 en el MS. el SI és bemoll.

Al començament del Vers porta indicat *Passo.* (Pas = Tema)

VERS 3.

Notes de repetició en la mà esquerra. Indica també els canvis de l'acord, però en forma de repetició.

En els compassos 18 i 19 s'han canviat les notes: en el MS FA-LA; DO; s'ha interpretat RE-FA; LA.

En el compàs 20 s'ha interpretat el DO de la mà esquerra, com a DO diesi.

VERS 4.

Es presenta tal i com està en el MS.

VERS 5.

A partir del compàs 8 notes de repetició en la mà esquerra, fins al compàs 15. A partir del compàs 16 les notes estan escrites. També en el MS. hi ha canvis de clau.

VERS 6.

En el MS. *Andante*

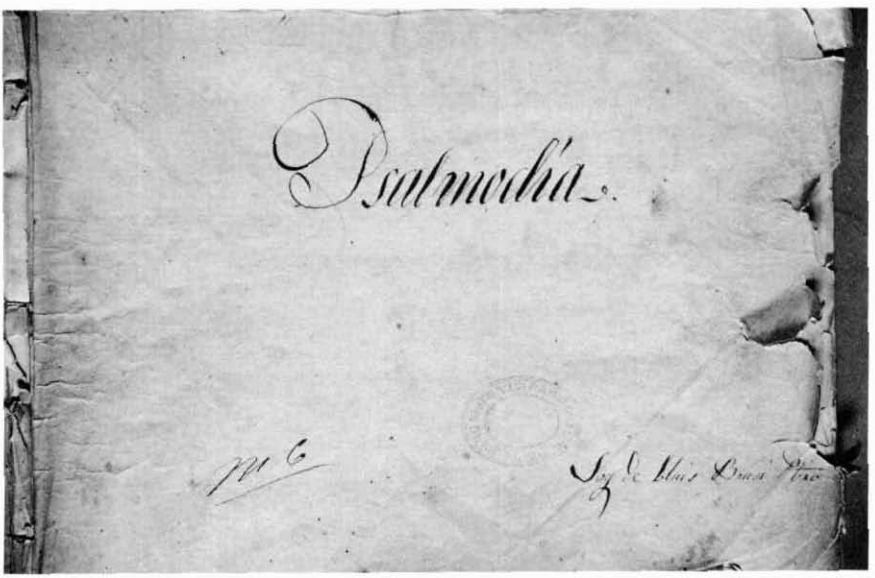
Signes de repetició a partir del compàs 2 fins al 5. A partir del compàs 6 les notes estan escrites.

En el compàs 9 els FA del darrer temps són diesis en el MS. S'han interpretat com a naturals.

VERS 7.

En el MS. *Vso. 7.º y Ultimo:*

Es presenta tal i com està en el MS.
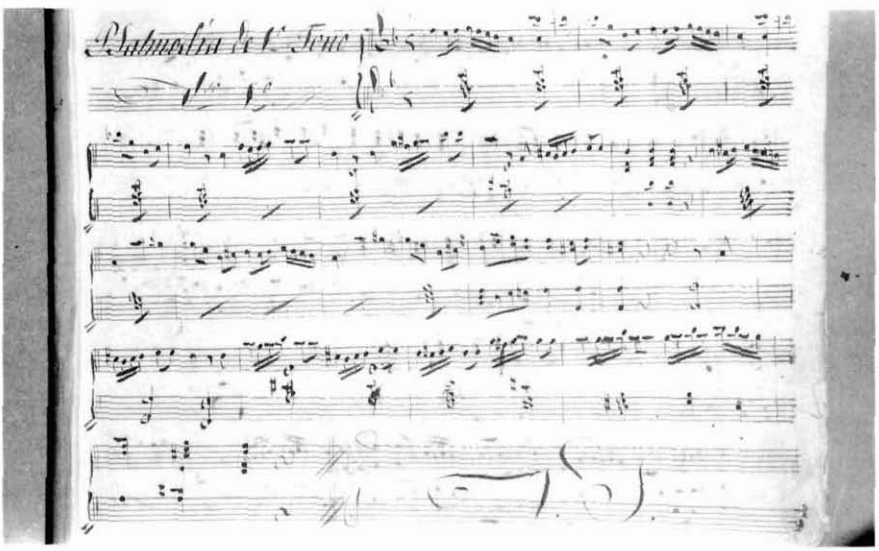

Portada del manuscrit d'un dels quaderns de Versos de Lluís Brusi, tal i com es conserva avui a l'Arxiu Parroquial de Ripoll. El núm. 6, així com el segell, que figuren en la portada no són de l'època del manuscrit. La procedència del Ms. és del Monestir, com a Parròquia de Sta. Maria. El núm. 6 deuria correspondre a una numeració que no té res a veure amb l'actualitat.

PULSACIÓ (Metrònom) Versos de Lluís Brusi

VERS 1.	MM	Negra	75
VERS 2.	MM	Negra	82
VERS 3.	MM	Negra	100
VERS 4.	MM	Negra	60
VERS 5.	MM	Negra	54
VERS 6.	*ANDANTE*[2]		
VERS 7.	MM	Negra	78

Hem anotat la pulsació, en tant que aproximada, que ens ha semblat més adient a cadascun dels versos.

Pel que fa a la registració dels Versos i donat que en el manuscrit no estan indicats els registres, ha semblat més oportú no assenyalar-ne cap. L'estructura musical de cada Vers revela quan ha de ser executat amb un sol teclat, amb registres iguals, o amb dos, amb el colorit diferent per a les dues mans i amb preponderància en la mà dreta.

1.er Vers de Lluis Brusi, corresponent al primer To. S'hi veuen les abreviatures i els signes de repetició, al final del Vers hom pot llegir-hi les lletres V. S. (volta subito).

NOTES

1 Emprem el nom Arxiu-Museu Parroquial segons la norma establerta per l'estudi d'Eudald Graells: "La Farga i el Tractat dels Pirineus", publicat als *Annals del C.E.C.R. 1985-1986*, pàg. 8.36, tot i que l'autor solament esmenta "Museu Parroquial".

2 Fóra incongruent indicar la pulsació d'aquest Vers; el terme *Andante* és prou clar en aquest sentit.